

januari 1964

Aan de kerkbesturen.

Mijne Heren,

Hierbij hebben wij het genoegen U de rekening te doen toekomen inzake het onderhoud van Uw orgel gedurende 1963.

Hoewel wij steeds het minimum berekenden van de tarieven zoals deze zijn vastgesteld door de Bond van Prot. Orgelbouwers in Nederland, is deze rekening voor sommigen Uwer toch misschien hoger of zelfs wel veel hoger, dan U verwacht had. Zo ja, dan moge het onderstaande U een inzicht geven in de oorzaken daarvan:

De abnormaal lange en strenge winter van 1962-63 heeft bij vele orgels zijn sporen nagelaten. Vaak bracht dit extra werkzaamheden met zich mede. In sommige gevallen waren zelfs ingrijpende revisies noodzakelijk, hierover is met de betreffende kerkbesturen reeds contact opgenomen.

De betere verwarmingen in onze kerkgebouwen en in het bijzonder de heteluchtverwarming, die meer en meer wordt toegepast, heeft een nadelige invloed op vele onderdelen van het orgel. Voorts wordt, vooral bij snel op temperatuur brengen van de kerkruimte, ernstige ontstemming van het pijpwerk veroorzaakt. Vanzelfsprokend brengt dit veel extra werk met zich mede.

In veel gevallen waren de in voorgaande jaren berekende prijzen nog niet aangepast aan de reeds vroeger plaatsgevonden hebbende stijgingen van lonen, reisverblijf en andere kosten. Deze aanpassing kon thans niet langer achterwege blijven.

Wij vrezen dat verdere kostenstijgingen onvermijdelijk zullen zijn, gezien de sterke loon- en onkostenstijgingen per 1 jan. 1964, het verplicht invoeren van een pensioenregeling en de loonstijgingen die zeker nog in de toekomst zijn te verwachten.

In hoeverre de inkomsten der kerken met deze stijgingen gelijke tred zullen houden, is een open vraag. In ieder geval zullen wij van onze kant trachten de kosten inzake het onderhoud van de orgels op een zo redelijk mogelijk peil te houden, door de onderhoudswerkzaamheden zo efficiënt mogelijk uit te voeren. Wij stellen ons voor dit met Uw medewerking op de volgende wijze te bereiken:

zie verder blad II.

januari 1964,
Aan de Kerkbesturen.

- a. In het bijzonder zal de nadruk gelogd worden op het in een technisch goede conditie houden van Uw orgel(s).
- b. Door de moderne verwarmingssystemen ontstemmen de orgels veel sneller, in verband daarmee heeft het in vele gevallen weinig nut aan het verfijnde en tijdrovende afstemmen van alle pijpen (tenminste 2 à 300, maar vaak ook 2 à 3.000 pijpen in een orgel) teveel tijd te besteden. In plaats van de tot nog toe veelal gebruikelijke z.g. "generale stemming" zal dit beperkt moeten worden tot het bijstemmen van de werkelijk hinderlijk ontstemde pijpen.
- c. Gaarne Uwerzijds vroegtijdig bericht als de stemming, resp. controle van het orgel op een bepaalde datum gewenst is. Wij kunnen de indeling van het werk hierop aanpassen en zodoende reisschema en tijd van de stemmen zo efficiënt mogelijk indelen.
- d. Ons per omgaande berichten als een stemmer op een door ons aangekondigde datum onverhoopt niet terecht zou kunnen.
- e. Uwerzijds er zoveel mogelijk aan medewerkers een stemhulp ter beschikking te stellen in die gevallen waar er door ons om gevraagd wordt. Kerkbestuur, organist of koster zullen er gemakkelijker in slagen deze te vinden, dan de ter plaatse niet bekend zijnde stemmer. Stemhulp met de stemmer meesturen wordt in de meeste gevallen te kostbaar. Voor een gepensioneerde ter plaatse is het vaak een welkome bijverdienste, terwijl dit voor U veel goedkoper uitkomt.
- f. Onzerzijds zullen wij in het vervolg steeds aan het einde van iedere maand onze rekening indienen, in plaats van aan het einde van het jaar, teneinde U een tijdiger inzicht te geven in de gemaakte kosten.

Wij hopen op bovenstaande wijze de kosten zo redelijk mogelijk te houden, terwijl wij alles zullen doen om Uw orgel die zorg te geven die het nodig heeft.

In het vertrouwen U in deze geest in de komende jaren verder van dienst te mogen zijn,

hoogachtend,

D. A. Blentrop

Zaandam, januari 1964.

Betreft: Verzekering orgel.
Verwarming kerkgebouw.

In verband met de sterk gestegen prijzen in de laatste jaren, is het noodzakelijk de verzekering van het orgel hier bij aan te passen. Mochten er hieromtrent vragen zijn, dan zijn wij uiteraard gaarne bereid, U hierin advies te geven.

Met het oog op de tegenwoordige manier van verwarmen van de meeste kerken, is het geraden de grootst mogelijke aandacht te besteden aan de invloed hiervan op het orgel.

1. De temperatuur dient zo langzaam mogelijk op te lopen.
2. Voor zover mogelijk de verwarming op matige temperatuur houden en trachten te voorkomen dat boven in de kerk de temperatuur aanmerkelijk hoger is dan op vloerhoogte. Verschil in temperatuur op verschillende hoogten veroorzaakt namelijk in sterke mate ontstemming van het orgel.
Vooral bij de aanleg van nieuwe verwarming dient hiermede rekening te worden gehouden.
3. Een vochtigheidspercentage van 40%-60% is vereist. Dit geldt vooral bij orgels van een wat oudere datum.
4. Bakken met water in het orgel plaatsen heeft geen zin, aangezien het verdampingsoppervlak te gering is t.o.v. het gewenste effect, terwijl bij onoordeelkundige plaatsing beschadigingen van het mechaniek kunnen ontstaan.

Ook hierover kunt U vanzelfsprekend te allen tijde contact met ons opnemen.